

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

• İKİNCİ KISIM

- ÖĞR. GÖR. ORHAN ŞENSES
- osenses@trabzon.edu.tr

- **İKİNCİ KISIM**

- **BİRİNCİ BÖLÜM**

Gümrük Vergileri İle Eşya Ticareti Konusunda Öngörülen Diğer Önlemlerin Uygulanmasına İlişkin Unsurlar

• BİRİNCİ BÖLÜM

• Gümrük Tarifesi ve Eşyanın Tarife Pozisyonlarına Ayrılması

• Tanımlar

-
- **Madde 18-** Bu kısımda geçen bazı kavram ve deyimler aşağıda tanımlanmıştır.

- **a) Türk Gümrük Tarife Cetveli:** Turkish Customs Tariff Schedule
- Eşyanın cins, nev'i ve niteliklerine göre sistematiik bir şekilde numaralandırılarak sınıflandırıldığı ve
- **alınacak gümrük vergisi oranlarının gösterildiği**
Bakanlar Kurulunca kabul edilen cetveldir.

- Cins: Eşyanın genel türünü veya ana grubunu ifade eder.
- Nevi: O cins içindeki özel çeşidi, tipi veya modelini ifade eder.

Cins

Taşıt

Taşıt

Mobilya

Mobilya

Tekstil ürünü

Tekstil ürünü

Makine

Makine

Nevi

Otomobil

Kamyon

Ofis masası

Yemek masası

Pamuklu tişört

Yün kazak

CNC torna tezgâhı

Lazer kesim makinesi

- **Gümrük örneği**
- Bir beyannamede şu şekilde yer alabilir:
- **Cinsi:** Elektrikli ev aleti
- **Nevi:** Elektrikli su ısıtıcısı (kettle)
- veya
- **Cinsi:** Ayakkabı
- **Nevi:** Deri erkek spor ayakkabısı
- **Kısaca akılda kalması için**
- **Cins** = Genel kategori
- **Nevi** = O kategorideki özel tür/çeşit

- **b) Gümrük Tarifesi;**

- 1) Bakanlar Kurulunca kabul edilen Türk Gümrük Tarife Cetvelini,
- 2) Tamamen ya da kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen **diğer cetvelleri,**
- 3) Türk Gümrük Tarifesinin kapsadığı eşyaya uygulanacak gümrük vergisi oranlarını ve tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde **alınan ithalat vergilerini,**
- 4) Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı tercihli bir tarife uygulanmasını gerektiren anlaşmalarda yer alan **tercihli tarife uygulamalarını,**

- **b) Gümrük Tarifesi;**
- 5) Türkiye tarafından tek taraflı olarak bazı ülkeler, ülke grupları veya toprak parçaları için tanınan **tercihli tarife uygulamalarını,**
- 6) İthalat vergilerinde, bazı eşyaya şartlı olarak uygulanacak **muafiyet veya indirim uygulamalarını,**
- 7) Yukarıdakilerin dışında kalan diğer tarife uygulamalarını,
- Kapsar.

- **c) Bölüm:** Türk Gümrük Tarife Cetvelinde birbirine benzeyen aynı nitelikteki veya çoğunlukla aynı hammaddeden yapılan eşyayı içine alacak şekilde oluşturulan gruplardır.
- **d) Fasil:** Bölümlerden daha alt düzeyde ve bölümlere nazaran daha çok birbirine benzeyen aynı nitelikteki eşyayı içine alır ve Armonize Sistem Kodunu oluşturan numaralandırmanın başladığı 6 basamaklı rakamdan oluşan Armonize Sistem Kodunun ilk iki rakamıyla ifade edilir.

- **e) Bölüm Notu:**
- Türk Gümrük Tarife Cetvelinde bölümlerle ilgili olarak bölüm başlıklarından sonra yer alan açıklamalardır. Bölümde geçen bazı tabirlerin ne anlama geldiği, ilgili bölümde bir eşyaya yapılan bir atfın hangi tür eşyayı kapsadığı, hangi eşyanın sadece ilgili bölümde yer alabileceği ve bu eşyanın bu bölümde yer alabilmesi için hangi şartların gerektiği, hangi eşyanın o bölüme dahil olmadığı hakkında bilgi verir.

- **f) Fasil Notu:** Türk Gümrük Tarife Cetvelinde Fasil Başlıklarından sonra gelmek üzere, fasıllarla ilgili yapılan açıklamaların yer aldığı kayıtlardır.
- **g) Bölüm Başlığı:** Türk Gümrük Tarife Cetvelinde bulunan her bölümün başında yer alan ve tarifenin yorumu bakımından bağlayıcı olmayıp, yol gösterici nitelikte olan ibarelerdir.
- **h) Fasil Başlığı:** Türk Gümrük Tarife Cetvelinde yer alan fasılların başında bulunan ve bağlayıcı olmayan ibarelerdir.
-
- **i) Tarife Pozisyonu:** Türk Gümrük Tarife Cetvelinde fasıla ilişkin ilk iki rakamdan sonra gelen iki rakamla birlikte dörtlü rakamlarla ifade edilen gruplardır. İlk iki rakamdan sonra gelen iki rakam pozisyon numarasıdır. Eşyanın ilgili fasılın kaçınıcı sırasında olduğunu gösterir. Fasil numarası ile birlikte bir bütün olarak pozisyon diye adlandırılır.

- **j) Tarife Alt Pozisyonu:** Türk Gümrük Tarife Cetvelinde pozisyon numarasını izleyen iki rakam alt pozisyon numarasıdır. Ancak, iki rakam tek başına değil, kendinden önceki dört rakamla birlikte altılı olarak alt pozisyon numarasını oluşturur.
- **k) Eşyanın Tarife Pozisyonunun Belirlenmesi:** Yürürlükteki hükümlere uygun olarak eşyanın girdiği Türk Gümrük Tarife Cetvelinin, tamamen ya da kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvellerin, özel alanlara ait eşya ticaretine ilişkin tarife dışı önlemlerin uygulanması amacıyla, Bakanlar Kurulu Kararı ile oluşturulan bir diğer cetvelin alt pozisyonunun belirlenmesidir.

- **l) Tarife Önlemleri:** Tariff Measures
- **Dış ticaretin serbest piyasa koşullarında gelişmesine konulan gümrük vergileri ile engel olunmasıdır.** (u.a. Ticarete takoz koymak)
- **m) Tarife Dışı Önlemler:** U.A. mal ve hizmet akımlarının serbest ticaret koşullarına göre gelişmesine engel olan **tarife önlemleri dışında kalan her türlü araç ve politikalardır.**

-

- **n) Kota:** Bir takvim yılı içinde veya muayyen bir dönem itibarıyla yapılmasına izin verilen ithalatın miktar ve/veya değerini ifade eder.
- **o) Tarife Kotası:** Bir mal ya da mal grubunun gümrük vergisi oranlarında belirli bir miktar veya değer için indirim yapılması ya da muafiyet sağlanmasını ifade eder. Tarife kotası deyimi, tarife kontenjanı anlamına da gelir.

- **p) Tarife Tavanı:** Tariff Ceiling
- Belirli bir dönem içinde, belli malların belirlenen değer ya da miktar için ithalatta ve ihracatta (örneğin 1000 adet tv, veya 150,.000 tl lik ihracat veya ithalat için indirim var daha fazlası için indirim yok) **normal gümrük vergisi oranında bir indirime gidilmesi ve**
- **bunu aşan miktar için**
- belirlenen dönemin sonuna kadar bu tarife indirimlerinin askıya alınabilmesi (dönem sonuna kadar indirim yok) uygulamasıdır.
-

-
- **r) Tercihli Tarife:** (indirim) **Preferential Tariff**
- İki ya da daha çok ülkenin yaptıkları ticaret anlaşması uyarınca, **aralarındaki ticarete karşılıklı olarak;**
- ya da bir ülkenin belli ülke ya da toprak parçaları menşeli eşyaya **tek taraflı olarak daha düşük tarife uygulamasıdır.**
- **«Veri indirimi veya muafiyeti» gibi**
-

TERCİHLİ TARİFE SİSTEMİ

- 1-TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI (TTA)
- 2-STA
- 3-GÜMRÜK BİRLİĞİ
- 4-GTS (GENELLEŞTİRİLMİŞ TERCİHLER SİSTEMİ)(GENEL PREFERANSLAR SİSTEMİ)

- **Örnek 1: Türkiye – Avrupa Birliği (ATR Belgesi)**
- Türkiye'de üretilen bir buzdolabı Almanya'ya ihraç ediliyor.
- Normal gümrük vergisi: **%10**
- Ancak ürün **ATR Dolaşım Belgesi** ile gönderildiği için (Gümrük Birliği kapsamında):
- **Gümrük vergisi %0** uygulanır.
- **Bu, tercihli (indirimli) tarife uygulamasına örnektir.**

- Not: ATR, menşe belgesi değil; Gümrük Birliği kapsamında serbest dolaşımda bulunan sanayi ürünleri için kullanılır.

- **Örnek 2: Türkiye – Güney Kore Serbest Ticaret Anlaşması (STA)**
- Türkiye ile Güney Kore arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması bulunmaktadır.
- Güney Kore'den Türkiye'ye gelen bir elektronik ürün için:
- Normal gümrük vergisi: %8
- STA kapsamında, **Menşe İspat Belgesi** ibraz edilirse:
- Gümrük vergisi %0 veya anlaşmada belirtilen daha düşük oran olur.
- Bu da tercihli tarifeye örnektir.

Serbest ticaret anlaşması (STA)

- Türkiye–Güney Kore STA’sında tercihli gümrük vergisinden yararlanabilmek için:
- Türkiye’den Güney Kore’ye gönderilen eşyanın **Türkiye menşeli**,
- Güney Kore’den Türkiye’ye gönderilen eşyanın **Güney Kore menşeli**
- olması ve menşe kurallarını karşılaması gerekir. Türkiye–Güney Kore STA’sı 1 Mayıs 2013’ten beri yürürlüktedir.
- Not: STA da önemli olan birbirleri menşeli eşya olması.*****

- **Örnek**
- Türkiye’de üretilen ve **Türk menşei kazanan Vestel televizyonun** Güney Kore’ye gönderilmesi
- Güney Kore’de üretilen ve **Kore menşeli olan Samsung televizyonun** Türkiye’ye gönderilmesi
- **Bu örnek doğru mudur?**
- Bu örnek doğrudur.
- Ancak **Samsung markalı olması tek başına Kore menşeli olduğu anlamına gelmez.**
- **Samsung televizyon** Türkiye’de üretilmişse eşyanın menşei, uygulanan menşe kurallarına göre **Türkiye menşeli olabilir.**

STA (SERBEST TİCARET ANLAŞMASI) (ÖZET)

- İki yada daha fazla ülkenin anlaşmada belirtilen birbirleri menşeli eşyaya indirimli veya sıfır gümrük vergisi uyguladığı ;
- Anlaşmaya taraf olmayan 3. ülkelere kendi belirlediği G.V. Oranlarını uyguladığı sistemdir.

- **Örnek 3: Türkiye – EFTA Ülkeleri**
- İsviçre'de üretilen bir saat Türkiye'ye geliyor.
- Normal vergi: **%12**
- Türkiye ile EFTA arasındaki STA nedeniyle,
- Menşe şartları sağlanıyorsa vergi **%0** olabilir.
- Tercihli tarife uygulanır.

- **Örnek 4: Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS)**
- Az gelişmiş bir ülkede (örneğin Bangladeş) üretilen tekstil ürünü, GTS uygulayan bir ülkeye ihraç ediliyor.
- Normal gümrük vergisi: **%12**
- GTS kapsamında:
- Vergi **%0** veya **%4** olarak uygulanabilir.
- Bu, **tek taraflı tercihli tarife** örneğidir. Çünkü gelişmiş ülke, gelişmekte olan ülkeye tek taraflı vergi avantajı sağlamaktadır.

- **Kolay akılda kalacak örnek**
- Normalde herkes okul kantininde tost için **100 TL** ödüyor.
- Ama okul yönetimi;
- Öğretmenlere **70 TL**,
- Şehit ve gazi yakınlarına **50 TL**,
- uyguluyorsa;
- Bu kişiler **ayrıcalıklı (tercihli) fiyat** ödüyor.

- Gümrükte de mantık aynıdır:
- **Normal ülke → Normal gümrük vergisi**
- **Anlaşmalı ülke → İndirimli veya sıfır gümrük vergisi**

-
- **s) Eşyanın Ticaretine İlişkin Özel Hükümlerle Belirlenmiş Önlemler:** Bir eşyanın ticaretine ilişkin olarak U.A. anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükler ya da kanun, kararname, yönetmelik vb. mevzuat çerçevesinde,
- ilgili kurumlarca belirlenmiş özel düzenlemelerdir.

- **t) İşlenmiş Tarım Ürünleriyle İlgili Özel Düzenlemeler:**
- **Special Regulations Regarding Processed Agricultural Products**
- Tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen işlenmiş tarım ürünlerinin ticaretinde uygulanan özel hükümlerdir.

- **Gümrük vergilerinin hesaplanması** Calculation of customs duties

-

- **Madde 19-** Gümrük vergileri aşağıdaki esaslara göre hesaplanır:

-

• **A) GÜMRÜK VERGİLERİ, Customs duties**

- gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihte yürürlükte olan gümrük tarifesine göre hesaplanır.
- Gümrük vergi oranlarının **değiştiği** hallerde, bilgisayar sistemine yeni vergi oranları yüklenir.
- Ancak, yeni vergi oranlarının yürürlüğe girmesi ile bunların sisteme yüklenmesi arasında bir süre geçmesi ve yükümlü veya temsilcilerinin bu süre içinde eşyanın teslimini istemesi durumunda, beyan eski vergi oranları üzerinden yapılabilir.
-
- Bu gibi hallerde, eşyanın tesliminden sonra, duruma göre noksan alınan vergilerin istenmesi
- veya fazla alınan vergilerin geri verilmesi yönünde işlem yapılır.

- b) Eşya ticaretine ilişkin özel hükümlerle belirlenmiş diğer önlemler, gerektiği takdirde, söz konusu eşyanın tarife pozisyonuna göre uygulanır.

- Çok önemli

- c) Bir konşimento içeriği eşyanın değişik tarife pozisyonlarına girdiği durumlarda,
- her eşya için kendi tarife pozisyonuna göre işlem yapılmasının ek bir iş yükü ve masrafa sebep olması halinde,
- beyan sahibinin talebi üzerine,
- gümrük idareleri eşyanın tamamına,
- en yüksek ithalat vergisi oranına tabi eşyanın tarife pozisyonuna göre vergi uygulayabilir.

- i) **Tarife Pozisyonu:** Türk Gümrük Tarife Cetvelinde fasıla ilişkin ilk iki rakamdan sonra gelen iki rakamla birlikte dörtlü rakamlarla ifade edilen gruplardır. İlk iki rakamdan sonra gelen iki rakam pozisyon numarasıdır. Eşyanın ilgili fasılın kaçınıcı sırasında olduğunu gösterir. Fasil numarası ile birlikte bir bütün olarak pozisyon diye adlandırılır.

•

- **Beyan sahibi, gerekli koşulların yerine getirilmesi kaydıyla eşya ithalinde;**
- 1) Türkiye'nin bazı ülkeler ya da ülke grupları ile yaptığı anlaşmalar uyarınca uyguladığı tercihli tarifelerin,
- 2) Türkiye'nin tek taraflı olarak bazı ülkeler, ülke grupları ya da toprak parçaları için tanıdığı tercihli tarifelerin,
- 3) **Şartlı muafiyet ya da indirim,**

Uygulanmasını isteyebilir.

- Söz konusu talep, gerekli koşulların yerine getirilmesi durumunda, gümrük işlemlerinin tamamlanmasından ya da eşyanın tesliminden sonra da yapılabilir.
- Tercihli tarife uygulamasında sabit oranlı vergileme hükümleri saklıdır.

Eşyanın mahiyetine ya da kullanım şekline göre **TERCIHLİ TARİFE**

- **Madde 22-**
- Eşyanın mahiyeti ya da kullanım şekli nedeniyle;
- bazı eşyaya **tercihli tarife uygulanması** Bakanlar Kurulunca belirlenen koşullara tabidir.
- **Tercihli tarife ifadesi, tarife kotaları kapsamında olsa dahi, ithalat vergilerinde bir indirim ya da şartlı muafiyet uygulaması anlamına gelir.**

- İKİNCİ KISIM

- İKİNCİ BÖLÜM

İKİNCİ BÖLÜM

- Eşyanın Menşei
- BİRİNCİ AYIRIM
- Eşyanın Tercihli Olmayan Menşei
-
- Eşyanın tercihli olmayan menşeinin belirlenmesi

Menşe Şahadetnamesi; Certificate of Origin

- U.A. ticarete dolaşımda olan malın menşeyini, yani üretildiği yeri ve dolayısıyla hangi ülkeye ait olduğunu gösteren belgedir.
-
- İthalat işlemlerinde ürünlerin menşeyine göre muameleye tabi tutulması nedeniyle, her ülkenin ilgili kurumları tarafından yazılan mevzuatlarda ürünlerin menşeyinin beyan edilmesi gerekli kılınır.
-

Menşe Şahadetnamesi;

- Menşei şahadetnamesi Vergi tutarlarının daha sağlıklı bir şekilde belirlenmesinde kullanılır.
- ihracatçının bağlı bulunduğu;
- ihracatçı birliği genel sekreterliği,
- ticaret odası veya
- sanayi odası tarafından onaylanır.
- Malın gönderileceği ülkenin elçilik veya konsoloslugu tarafından da onaylanabilir.

Tercihli-Tercihsiz Menşe Kuralları

Preferential-Non-Preferential Rules of Origin

- U.A. ticarete, (eşyanın menşeyinin belirlenmesini gereklidir.)
- **EŞYANIN MENŞE ÜLKESİNE BAĞLI OLARAK;**
- **değişen gümrük vergilerinin uygulanması**
- **veya**
- **BELİRLİ ÜLKELER MENŞELİ EŞYANIN , İTHALATINDA;**
- anti dumping,
- telafi edici gümrük vergisi (TEV),
- korunma önlemi veya miktar kısıtlaması
- gibi ticaret politikası araçlarına tabi olması,
- **eşyanın menşeyinin belirlenmesini** gerekli kılmaktadır.

- Bu bakımdan, **menşe**; eşyanın ‘**iktisadi milliyeti**’ olarak tanımlanır.
-
- Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Ahenkleştirilmesine İlişkin **U.A. Kyoto Sözleşmesi’nde** menşe kuralı;
- “**bir ülke tarafından eşyanın menşeyini tespit etmek amacıyla kullanılan spesifik hükümler**”
- olarak tanımlanmıştır.

•

Kyoto Protokolü

- Küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda mücadeleyi sağlamaya yönelik uluslararası tek çerçeve.
- Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi içinde imzalanmıştır.
- Bu protokolü imzalayan ülkeler, karbon dioksit ve sera etkisine neden olan diğer beş gazın salınımını azaltmaya veya bunu yapamıyorlarsa karbon ticareti yoluyla haklarını arttırmaya söz vermişlerdir.
- **Protokol, ülkelerin atmosfere saldıkları karbon miktarını 1990 yılındaki düzeylere düşürmelerini gerekli kılmaktadır.**

- Uluslar arası ticarete
- **1. “Tercihli Olmayan”** ve
- **2. ”Tercihli”**
- olmak üzere **iki (2) tür** menşe kuralı söz konusudur

1. TERCİHLİ OLMAYAN MENŞE NE DEMEKTİR? WHAT DOES NON-PREFERENTIAL ORIGIN MEAN?

- **Tercihli olmayan menşe** eşyanın **sadece “iktisadi milliyeti”ni ifade eder.**
- Kural olarak, eşyanın ithalatta tercihli rejimden istifade etmesi anlamında, **söz konusu eşyaya herhangi bir fayda temin etmez.**
(tercihli rejimden, fırsatlardan yararlanamaz) .
- **Miktar kısıtlamaları, anti damping vb.**

- Gümrük Kanunu'nun 18 ve 19 uncu maddelerine göre, eşyanın tercihli olmayan menşei;
- ('kara suları da dahil olmak üzere), tümüyle elde edildiği veya üretildiği, (ülke)
- ya da
- eşyanın üretiminin birden fazla ülkede gerçekleştirilmesi halinde,
'yeni bir ürünün imal edildiği veya imalatın önemli bir aşamasının
ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve
eylemin yapıldığı' ülke menşeli (nerede nihai mal olduysa) olarak tayin ve tespit edilmektedir._
- Eşyanın tercihli olmayan menşei 'menşe şahadetnamesi' ile kanıtlanmaktadır.

2. TERCİHLİ MENŞE NE DEMEKTİR?

WHAT DOES PREFERRED ORIGIN MEAN?

- Tercihli menşe,
- kısaca **tercihli tarife uygulamalarından yararlanılmak istenen eşyaya tatbik edilen** menşe kuralları olarak tanımlanabilir.
- Vergi indirimi, muafiyeti vb.
-

- **Tercihli menşe kuralları; Preferential rules of origin**
- aralarında serbest ticaret alanı tesis etmiş olan ülkeler arasındaki **ticarete konu eşyanın ithalatında,**
- anlaşma ile ihdas edilen tercihli rejimin (gümrük vergisi indirimi veya muafiyeti) uygulanmasına
- veya belli ülkelere tek taraflı (otonom) olarak tanınan tercihler kapsamında söz konusu ülkeler menşeli eşyanın,
- **indirimli gümrük vergisiyle veya gümrük vergisinden muaf olarak ithalatına esas teşkil etmektedir.**

Eşyanın tercihli menşe statüsü '**menşe ispat belgesi**' ile kanıtlanmaktadır.

- Eşyanın tercihli menşe statüsünü kazanması için temel kriter; söz konusu eşyanın ;
- 1. ya “tamamen **O ÜLKEDİ ELDE EDİLMİŞ**” olması
- ya da
- 2. tamamen **o ülkede elde edilmemiş maddeler ihtiva ederek**
- **O ÜLKEDİ ELDE EDİLMESİ** halinde,
- 3. eşyanın imalatında kullanılan söz konusu ithal maddelerinin
- “**YETERLİ İŞÇİLİK VEYA İŞLEM**” den geçirilmiş olmasıdır

- **Tamamen elde edilmiş ürünler**, menşe protokollerinde ayrıntılı olarak tanımlanmıştır.
- (Örneğin; taraf ülkede hasat edilen bitkisel ürünler,
- taraf ülkede doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar).
- **Tamamen elde edilmemiş ürünlerin**, tercihli menşe statüsü kazanması için söz konusu ürünlerin tâbi tutulması gereken işçilik ve işlemler listesi bütün serbest ticaret anlaşmalarına ek menşe protokollerinde belirtilmiştir.
- Bu itibarla, menşeli olmayan maddeler üzerinde gerçekleştirilen işçilik veya işlemlerin **biri veya bir kısmı liste kurallarında yer alan şartları karşılaması kaydıyla** elde edilen ürün, tercihli menşe statüsü kazanır.
-

Eşyanın menşeinin tayin ve tespiti

Determination and determination of the origin of the goods

-
- **Madde 24-** Kara suları da dahil olmak üzere,
- tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya o ülke menşelidir.
- Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya ifadesinden;
 - a) O ülkede çıkarılan madencilik ürünleri,
 - b) O ülkede toplanan bitkisel ürünler,
 - c) O ülkede doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar,
 - d) O ülkede yetiştirilen canlı hayvanlardan elde edilen ürünler,
 - e) O ülkede tutulan ve avlanan balıkçılık ürünleri,

- **Mil (deniz mili) nasıl hesaplanır?**

- 1 mil, 1.609344 (1,61) km`ye tekabül etmektedir. Kilometre cinsinden olan bir uzunluğu mile çevirmek için uzunluk değeri 1.609344`e bölünmelidir. Mil cinsinden olan bir uzunluğu kilometreye çevirmek içinse uzunluk değeri 1.609344 ile çarpılmalıdır.
- 12 mil x 1.609344=19.312 km.
- **Not: deniz mili: 1,852**
- **Kara mili: 1,609**

- Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya ifadesinden;
- f) O ülkede kayıtlı veya tescilli olup, o ülkenin bandırasını taşıyan araçlar tarafından söz konusu ülkenin karasuları dışındaki denizlerden çıkarılan av ürünleri ve diğer deniz ürünleri,
- g) Söz konusu ülkede kayıtlı ya da tescilli olan ve ülkenin bandırasını taşıyan, fabrika gemilerde (f) bendinde öngörülen ürünlerden elde edilen eşya,
- h) O ülkenin kara suları dışındaki denizlerin dibinden ya da deniz dibindeki toprağın altından münhasır işletme hakkına sahip olarak o ülke tarafından çıkarılan ürünler,

- Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya ifadesinden;
- ı) Sadece hammadde elde etmek için o ülkede toplanan imalat işlemlerinden veya kullanım kalıntılarından elde edilen atık ve artıklar,
- j) Yukarıdaki bentlerde sayılan eşyadan üretimin herhangi bir aşamasında elde edilen eşya ile bunların türevlerinden elde edilen eşya,
- **Anlaşılır.**

• Üretimi birden fazla ülkede gerçekleştirilen eşyada menşe tespiti

- **Madde 25** Eşyanın başka bir ülkede değişiklik ve işlem görmesi veya üretimin birden fazla ülkede gerçekleştirilmesi halinde bir ülke menşeli sayılabilmesi için,
 - o ülkede yeni bir ürün imal edilmesi
 - veya imalatın önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin o ülkede yapılması gerekir.
- Bu tür menşe kazandıran işlem veya işçilik 3 no.lu ekte yer alan 'yorumlama kuralları' esas alınarak aşağıda belirtildiği şekilde uygulanır.

- **a) Tekstil Ürünleri:**

- Türk Gümrük Tarife Cetvelinin XI nci bölümünde yer alan tekstil ürünlerinin birden fazla ülkede menşeli olmayan girdiler kullanılarak gördüğü işçilik ve işlem sonucunda elde edilen **ürünün o ülke menşeli sayılabilmesi için, üretiminde kullanılan ve menşeli olmayan girdilerin sınıflandırıldığı pozisyondan başka bir pozisyonda sınıflandırılması gerekir**. Ancak, 4 no.lu ekte yer alan listedeki tekstil ürünlerinde, pozisyon değişikliği olup olmadığına bakılmaksızın listenin 3 üncü sütununda belirtilen işlemlerin gerçekleştirilmiş olması şartı aranır. Listede yer alan ürünler için 3 üncü sütunda belirtilen işlem gerçekleşmediği sürece pozisyon değişikliği olsa dahi elde edilen ürün menşe kazanmaz.

- **b) Diğer Ürünler:**

- Türk Gümrük Tarife Cetvelinin XI inci bölümünde yer alan tekstil ürünleri haricindeki ürünlerin birden fazla ülkede menşeli olmayan girdiler kullanılmak suretiyle gördüğü işçilik ve işlem sonucunda elde edilen ve 5 no.lu ekte yer alan listedeki ürünlerin o ülke menşeli sayılabilmesi için listenin 3 üncü sütununda belirtilen işlem ve işçiliği görmesi gerekir. Listede yer almayan ürünler için yorum kurallarının 5 no.lu notunda belirtildiği şekilde işlem yapılır.
- Esas amacının Türkiye tarafından belirli ülkelerin eşyasına uygulanan hükümleri aşmak olduğu tespit edilen veya yapılan araştırma sonucunda hakkında bu yönde bir kanaat oluşturan bir işçilik veya işlemle üretilen eşya bu madde hükmüne dayanılarak o ülke menşeli sayılmaz.

- **Menşe kazandırmayan işlem veya işçilik**

- **Process or labor that does not confer origin**

- **Madde 26-** Tarife Pozisyonu değişmiş olsun ya da olmasın eşyanın başka ülkede gördüğü ve aşağıda belirtilen işlem veya işçilik dolayısıyla eşya o ülke menşeli sayılmaz;
 - a) **Nakliye ve depolama sırasında ürünlerin iyi durumda muhafaza edilmesini sağlamak için yapılan** havalandırma, yayma, kurutma, hasar gören parçaların atılması vb. işlem veya işçilik,
 - b) **Tozun giderilmesi, kalburlama, ayıklama, sınıflandırma, eşleştirme, yıkama, kesme** gibi basit işlem veya işçilik,

- c) Eşyanın ambalajında ve montajında değişiklik yapılması,
- d) Eşya veya ambalajı üzerinde işaret, etiket ve diğer tanıtıcı işaretlerin konulması
- e) Parça halindeki ürünlerden birleştirmek suretiyle tam ürün oluşturacak şekilde basit montajların yapılması,
- f) Yukarıda sayılan hususlardan iki veya daha fazlasının bir arada gerçekleşmesi.
- Tarife Pozisyonu değişmiş olsun ya da olmasın eşyanın başka ülkede gördüğü ve aşağıda belirtilen işlem veya işçilik dolayısıyla eşya o ülke menşeli sayılmaz

Menşe şahadetnamesi ibrazı

Submission of certificate of origin

- Tercihli menşe,
- kısaca tercihli tarife uygulamalarından yararlandırılmak istenen eşyaya tatbik edilen menşe kuralları olarak tanımlanabilir
- **Madde 29-** Menşe şahadetnamesi ibrazı **ihhtiyaridir.**
- Bununla birlikte, U.A. ve ikili anlaşma hükümlerine göre, **menşe şahadetnamesine dayanılarak indirimli tarifeden yararlanılmak istenilmesi halinde**, eşyanın anlaşmaya taraf ülke menşeli olduğunu veya o ülkede gördüğü değişiklik ve işlemler dolayısıyla öyle sayılması gerektiğini bildirir **menşe şahadetnamesi ibrazı zorunludur.**

- Serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında menşe şahadetnamesinin mevcut olmaması,(halinde)
- veya ibraz edilen menşe şahadetnamesinin şekil ve formalite **noksanlığı** ya da içerik itibarıyla **yanlış veya eksik bilgi taşınması** nedeniyle **gümrük idaresince kabul edilmemesi hallerinde**,
- **yükümlülerin tahakkukun kesinleşmesinden önce gümrük idarelerine yazılı olarak müracaat etmeleri şartıyla**, gümrük idarelerince kanuni vergi ile tavizli vergi arasındaki fark emanet hesabına alınmak suretiyle usulüne uygun bir menşe şahadetnamesinin ibrazı için beyannamenin tescil tarihinden itibaren 6 aylık süre verilir.
Tahakkukun kesinleşmesinden sonra yapılan ek süre talepleri kabul edilmez.

- Süresi içerisinde ibraz edilen menşe şahadetnamesinin kabul edilmesi halinde emanete alınmış olan fark iade edilir.
- **Kabul edilmeyen** menşe şahadetnamelerinden doğan fark ise Hazineye irat kaydedilir.

- **Menşe şahadetnamesi aranılmayacak eşya**
- **Goods for which a certificate of origin will not be required**
-
- **Madde 30-**
- Ticari mahiyette olmayan ve CIF kıymeti 430 Avro'yu geçmeyen eşya için menşe şahadetnamesi aranmaz.
- Aynı kişi veya firma tarafından Türkiye'deki bir firma veya şahıs adına gönderilen *kap ve kolilerin hepsi bir bütün teşkil eder ve tamamın kıymeti birlikte dikkate alınır. Örnek ekte*
- <https://www.linkedin.com/pulse/bedelsiz-ve-numune-e%C5%9Fyada-ilave-g%C3%BCmr%C3%BCk-vergisi-yada-ek-ferit-i%CC%87nal>

- Bir gönderici, **aynı alıcıya** birden fazla koli veya paket gönderirse, her koliye ayrı ayrı **430 Avro sınırı uygulanmaz**. Gümrük bu kolilerin **toplam kıymetine** bakar.
- Örneğin Almanya'daki **X firması**, Türkiye'deki **Y kişisine** aynı gönderi kapsamında:
 - koli → 180 Avro
 - koli → 150 Avro
 - koli → 140 Avro
- göndersin.
- Her koli tek başına 430 Avro'nun altında olsa da toplam:
- **$180 + 150 + 140 = 470$ Avro**
- olduğu için, “her paket 430 Avro'nun altında” denilerek menşe şahadetnamesi istisnasından yararlanılamaz. Gümrük bunları **tek bir bütün olarak 470 Avroluk eşya** kabul eder.

- **Menşe şahadetnamelerinin şekli ve düzenlenmesi**

-

- **Madde 31-** 6 no.lu eke uygun olarak hazırlanan menşe şahadetnameleri; 210 x 297 mm. ebatlarında ve en az 64 gr/m² ağırlığında (uzunlukta –5 mm veya +8 mm farklılık kabul edilebilir), seri numarasını havi, mekanik ve kimyasal yollarla yapılmış herhangi bir tahrifatı ortaya koyacak şekilde hazırlanarak daktilo veya elle büyük harfle doldurulur.

-

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Örnek

HAYVAN SEVKLERİNE MAHSUS
YURTIÇİ VETERİNER SAĞLIK RAPORU

Raporun Verildiği İl : İlçe :	Cilt No : Sayfa No :
Hayvan Sahibinin Adı, Soyadı, Adresi	
Hayvanların Çıktığı Yer ve Adresi	
Cinsi ve Adedi (Rakam ve yazıyla)	
Kulak No : Veya Özel İşaretleri	
Muayene Yeri ve Tarihi	
Yapılan Aşı ve Testin Seri No.su Tatbik tarihi	
Sevk Sebebi	
Nakil Aracının Cinsi ve Plaka No.su	
Sürücünün Adı - Soyadı ve Adresi	
Hayvanların gideceği Yer ve Adresi	
Vizenin Yapılacağı Kontrol Merkezi	
Menşe Şahadetnamesinin Verildiği Yer ve Tarihi	
Nakil Aracının Dezenfekte Edildiği Yer ve Tarihi	

Yukarıda cinsi ve miktarı gösterilen in çıktıkları yer ve civar köylerde en az bir aydan beri 3285 sayılı H.S.Z. Kanununa tabi bir hastalığın bulunmadığı ve muayeneleri sonucunda bulaşık hastalıklardan salim bulundukları anlaşıldığından sevklerine GİDECEĞİ YERE KADAR müsaade edilmiştir.

Resmi Mühür

Hükümet Veteriner Hekimi
(Adı Soyadı, Sicil No. İmza)

Menşe şahadetnamelerinde bulunacak bilgiler

Information to be found in certificates of origin

- **Madde 32-** Menşe şahadetnamelerinde aşağıda yazılı bilgilerin bulunması zorunludur:
 - a) Eşyayı gönderenin adı, soyadı ve adresi,
 - b) Türkiye'deki alıcısının adı, soyadı ve adresi,
 - c) Kapların marka, numara ve sayıları,
 - d) Eşyanın cinsi, nev'i, daralı ve net ağırlıkları ile kıymeti ve yollama şekli,
 - e) Şahadetnameyi veren makamın tasdik şerhi,
 - f) Menşe şahadetnamesi eşyanın o ülkede gördüğü değişiklik ve işlemlerden ötürü o ülke menşeli addedilerek verilmiş ise bu husustaki etraflı açıklamalar.

Menşe şahadetnamelerinin incelenmesi ve sonradan kontrolü

Examination and subsequent control of certificates of origin

- **Madde 33- Gümrük idarelerine ibraz olunan menşe şahadetnamelerinde yer alan bilgilerin gerçeğe aykırı olduğu yönünde şüphe veya ihbar bulunması halinde;**
- gümrük idaresince eşya, eşyanın orijinal ambalajı, markası ve patentli gibi hususlarda inceleme yapılır.
- İnceleme sonucunda şahadetnamenin sıhhati konusunda bir aykırılık tespit olunursa duruma göre 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümleri veya Gümrük Kanununun 241 inci maddesinde yer alan **para cezası uygulanır.**

- İKİNCİ KISIM

- ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

• Tanımlar

- **Madde 35-** Bu bölümde geçen;
- **A) AYNİ EŞYA DEYİMİ;** **Same item idiom:** fiziksel özellik, kalite ve tanındığı özellikleri dahil olmak üzere her hususta aynı olan ve aynı ülkede üretilmiş eşyayı (görünüştaki küçük farklılıklar diğer hususlarda tanıma uyan eşyanın aynı eşya sayılmasını önlemez),
- **B) BENZER EŞYA DEYİMİ;** **Similar item idiom:** her hususta aynı olmamakla birlikte aynı işlevi görmelerini ve ticari olarak birbirlerini ikame edebilmelerini mümkün kılan, benzer özellik ve benzer unsurları bulunan ve aynı ülkede üretilmiş olan eşyayı

-
- **C) AYNI SINIF VEYA CINS EŞYA DEYİMİ**; Same class or type of goods statement: belli bir sanayi sektöründe üretilen bir grup veya bir dizi eşya kapsamına giren eşyayı (bu ifade aynı veya benzer eşyayı da kapsar),
- **D) GİRİŞ LIMAN VEYA MAHALLI DEYİMİ**; Entry port or local expression
 - deniz yolu ile gelen eşyada;
 - Türkiye'deki boşaltma limanını,
 - karayolu ile gelen eşyada ;
 - kara taşıtlarının ilk vardıkları hudut gümrüğünü,
 - hava yolu ile gelen eşyada ;
 - eşyanın boşaltıldığı hava limanı gümrüğünü,

- **E) TÜRKİYE'YE İHRAÇ AMAÇLI SATIŞ DEYİMİ;**
- The phrase "sales for export to Turkey"
- Türkiye'ye ithal edilmek üzere doğrudan doğruya yapılan satışı, (örneğin Almanya ya satıldıktan sonra tekrar Türkiye'ye ithal edilecek.)
- **F) AYNI VEYA YAKIN BİR TARİH DEYİMİ;**
- Same or recent date statement
- ithal edilen eşya ya da aynı veya benzer eşyaya ait birim fiyatın belirlenmesine imkan verecek ileri ve geriye doğru tespiti mümkün olan ilk tarihi,

-
- **G) İTHAL EŞYASININ GÜMRÜK KIYMETİ DEYİMİ;**
- Customs value statement of imported goods
- ithal eşyası üzerinden **advalorem sisteme göre gümrük vergisinin hesaplanmasına esas teşkil edecek eşya kıymetini,**
- **H) ÜRETİLMİŞ DEYİMİ; Produced statement**
- yetiştirilmiş, imal edilmiş veya topraktan çıkarılmış olma halini,
-

- **1) SATIN ALMA KOMİSYONU DEYİMİ;**
- **Purchase commission statement**
- ithalatçının temsilcisine, kıymeti belirlenecek eşyanın satın alınmasında yurt dışında verilen temsil hizmeti karşılığında ödediği ücreti,
- **1) AYNI AİLENİN ÜYELERİ DEYİMİ;**
- **Members of the same family**
- karı, koca, anne, baba, çocuk, erkek ve kız kardeş (öz ya da anne veya babadan biri öz), büyükbaba, büyükanne, torun, amca, dayı, hala, teyze, yeğen, eşlerin anne ve babası, çocukların eşleri (gelin ve damat), eşlerin kardeşleri ve kardeşlerin eşleri,
-

- **J) ROYALTI VE LISANS ÜCRETİ DEYİMİ;**
- ithal eşyasının imalatı,
- ihraç edilmek üzere satışı ,
- veya kullanımı ya da yeniden satışı ile ilgili olarak ;
- patent,
- dizayn,
- know-how,
- model, marka,
- tescilli tasarım, telif hakkı ve imalat **prosesleri gibi adlar adı altında yapılan ödemeleri,**
- **ifade eder.**

•Royalti

- Bir lisans veya ticari marka sahibinin sahip olduğu hakları bir başkasına devretmesi karşılığı aldığı bedeldir.
- Kiralanarak veya üretim birimi üzerinden verilebilir.

- Bir patent, marka, yazılım, tasarım, telif hakkı veya know-how sahibinin, bu haklarını başkasının kullanmasına izin vermesi karşılığında aldığı ücrete **royalty (royalti)** denir.
- Royalty ödemesi;
- **Sabit bir ücret** (lisans bedeli) şeklinde olabilir.
- **Üretim veya satış başına** (örneğin her ürün için) alınabilir.
- **Ciro üzerinden belirli bir yüzde** olarak da hesaplanabilir.

- **Örnek 1: Coca-Cola**

- Türkiye'deki bir firma Coca-Cola üretmek istiyor.
- Ancak Coca-Cola markası ve formülü kendisine ait değildir.
- Bu nedenle firma, markayı ve üretim bilgisini kullanabilmek için Coca-Cola'ya belirli bir ücret öder.
- Bu ödeme **royalty**dir.

- **Örnek 2: Patent**

- Bir ilaç firması, başka bir firmanın geliştirdiği patentli ilacı üretmek istiyor.
- Patent sahibine, her satılan kutu ilaç için **2 TL** ödüyor.
- Bu ödeme de **royalty**dir.

Franchising ve royalty arasındaki fark

- **Royalty**, bir ödeme türüdür; **franchising** ise bir iş modeli ve sözleşme ilişkisidir.
- **Royalty**: Marka, patent, yazılım, eser veya üretim tekniği gibi bir hakkın kullanılması karşılığında hak sahibine ödenen bedeldir. Sabit tutar ya da satış/ciro üzerinden yüzde olarak hesaplanabilir.
- **Franchising**: Bir işletmenin, başka bir girişimciye kendi markasını, işletme sistemini, ürünlerini ve çalışma yöntemlerini belirli kurallarla kullanma hakkı vermesidir. Franchise alan işletme, markanın standartlarına uymak zorundadır.
- **Örnek**: Bir kişi tanınmış bir kahve zincirinin şubesini açarsa bu ilişki **franchising**dir. Zincire başlangıçta giriş bedeli ve her ay cironun %5'ini öderse, bu %5'lik ödeme **royalty**dir.

- **Franchising bütün iş modelidir;** royalty ise bu ilişki içinde yapılan ödemelerden biridir.

• **Franchising örnekleri**

- **McDonald's:** Girişimci, McDonald's markası ve işletme sistemini kullanarak restoran açar.
- **Burger King:** Franchise alan kişi markanın ürün, hizmet ve mağaza standartlarına uyar.
- **Domino's Pizza:** Girişimci, markanın adıyla ve belirlenen üretim sistemiyle şube işletir.
- **CarrefourSA Bayi:** Bazı mağazalar bayilik/franchise benzeri sistemle işletilebilir.
- **Emlak danışmanlığı markaları:** RE/MAX veya Century 21 gibi markaların ofisleri franchise sistemiyle açılabilir.
- **Bu örneklerde franchise alan kişi yalnızca markayı değil, işletme yöntemini, ürün sistemini, reklam desteğini ve kurumsal standartları da kullanır.**

• Royalty örnekleri

- Bir McDonald's franchise işletmecisinin aylık cirosunun belirli bir yüzdesini markaya ödemesi.
- Bir yazarın kitabı her satıldığında telif ücreti alması.
- Bir müzisyenin şarkısı televizyonda veya dijital platformlarda kullanıldığında ödeme alması.
- Bir şirketin patentli bir üretim teknolojisini kullanması karşılığında patent sahibine ödeme yapması.
- Bir giyim firmasının çizgi film karakterini tişörtlerde kullanmak için karakterin hak sahibine ödeme yapması.
- Bir maden şirketinin çıkardığı her ton maden üzerinden hak sahibine bedel ödemesi.

Kısaca özeti

- İkisini birlikte gösteren örnek
- Bir girişimci, tanınmış bir kahve markasının şubesini açıyor:
- Markanın adıyla şube açması **franchising**dir.
- Her ay cironun %5'ini marka sahibine ödemesi **royalty**dir.

Gümrük Açısından Neden Önemlidir?

- İthal edilen eşyanın satışı için royalty ödenmesi **satışın bir koşuluysa;**
- belirli şartlar altında bu bedel **eşyanın gümrük kıymetine eklenebilir.**
- Böylece gümrük vergileri hesaplanırken;
- yalnızca fatura bedeli değil,
- **royalty ödemesi de** dikkate alınabilir.

- **Örnek**
- Makine ithal edildi: **100.000 \$**
- Marka kullanım hakkı için ayrıca: **10.000 \$ royalty** ödendi.
- Royalty, gümrük mevzuatındaki şartları sağlıyorsa;
- Gümrük kıymeti = **110.000 \$** üzerinden hesaplanabilir.

GÜMRÜK KIYMETİNİN TESPİTİ

DETERMINATION OF CUSTOMS VALUE

- Madde 36-

- EŞYANIN GÜMRÜK KIYMETİ,
- Gümrük tarifesinin ve tarife dışı düzenlemelerin uygulanması amacıyla,
- tayin ve tespit olunan kıymettir.

- İTHAL EŞYASININ GÜMRÜK KIYMETİ DEYİMİ;
- ithal eşyası üzerinden advalorem sisteme göre gümrük vergisinin hesaplanmasına esas teşkil edecek eşya kıymetini belirtir.

Eşyanın gümrük kıymeti nasıl tespit edilir?

How to determine the customs value of the goods

- Gümrük yönetmeliğinin 45 ila 50. maddelerinde belirtilen kıymet tespit yöntemlerinin sırasıyla uygulanması suretiyle tayin ve tespit olunur.

- **Bu yöntemler;**

- 1. Satış bedeli yöntemi, Sale price method
- 2. Aynı eşyanın satış bedeli yöntemi, Method of sales price of the same goods
- 3. Benzer eşyanın satış bedeli yöntemi, Method of sales price of similar goods
- 4. İndirgeme yöntemi, Reduction method
- 5. Hesaplanmış kıymet yöntemi, ve Calculated asset method
- 6. Son yöntem olmak üzere altı adettir. Last method

- Bu yöntemlerin kullanılmasında esas;
- **İlk önce satış bedeli yönteminin kullanılması,**
- **Using the sales price method first**
- Bu yöntemin kullanılmasını engelleyen bir durum var ise;
- _sırasıyla diğer yöntemlerin denenmesi ,
- ve ilk beş yönteme göre belirlenemeyen kıymetin ;
- **son yönteme göre** belirlenmesidir.

- Eşyanın gümrük kıymeti bir önceki yöntemle göre belirlenebildiği sürece ;
- izleyen yöntemle geçilmez.*****
- *As long as the customs value of the goods can be determined according to the previous method;the following method is not switched to*
- **Ancak** beyan sahibinin yazılı talebinin gümrük idaresince uygun bulunması şartıyla, söz konusu yöntemlerden;
- **4. indirgeme yöntemi ile**
- **5. hesaplanmış kıymet** yönteminin **uygulama sırası değiştirilebilir.**
- 4. ve 5. maddeler yer değiştir

1. SATIŞ BEDELİ YÖNTEMİ

SALE PRICE METHOD

-
- **Madde 37- İthal eşyasının kıymeti eşyanın satış bedelidir.**
Satış bedeli Türkiye'ye ihraç amacı ile yapılan satışta 43 ve 44 üncü maddelere göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.
- **Türkiye'ye ihraç amaçlı satış deyimi;**
- Türkiye'ye ithal edilmek üzere doğrudan doğruya yapılan satışı ifade eder.

- Günümüzde gümrük işlemlerinin büyük bir çoğunluğunda eşyanın gümrük kıymeti bu yöntemle tespit ediliyor.
- **Aksi bir durum olmadıkça faturada belirtilen değer veya T.C. Gümrük beyannamesinde beyan edilen değer eşyanın satış bedeli olarak kabul edilir.**
- Bu yöntemde gümrük idaresi mükellefin beyanının doğru ve gerçek olduğunu varsayarak gümrük işlemlerine başlar.
- İşlemlerin her aşamasında beyan edilen kıymetin gerçeği yansıtıp yansıtmadığının kontrolü ve araştırması yapılır.

-
- **Madde 37- Soru:** Satış bedeli yöntemine göre gümrük kıymeti nedir?
- **Cevap:** Satış bedeli yönteminde ithal eşyasının kıymeti :
- eşyanın satış bedelidir. Gümrük Kanununun 27 ve 28 inci Gümrük Yönetmeliğinin 51 ve 52 inci maddelerine göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.
-

- Örnek:
- İthal edilen malın bedeli 100 Euro
- Kur:48,75 (07/11/2025)
- $100 \times 48,75 = 4.800,75$ tl.
- **Satış bedeli 4.800,75 tl (faturada belirtilen tutar)**
- **Bu yüzden gümrük orijinal faturayı görmek ister.**

2. AYNI EŞYANIN SATIŞ BEDELİ YÖNTEMİ

METHOD OF SALES PRICE OF THE SAME GOODS

- **Madde 38- Satış bedeli yöntemine göre belirlenemeyen ithal eşyasının gümrük kıymeti;**
- Türkiye'ye **ihraç amacıyla satılarak** kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte ihraç edilen aynı eşyanın satış bedelidir.
-
- Bu yöntemle göre gümrük kıymeti belirlenirken, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı ticari düzey ve yaklaşık aynı miktarda satılan aynı eşyanın satış bedeli kullanılır. Böyle bir satışın bulunmaması durumunda, farklı ticari düzey ve/veya farklı miktarlardaki aynı eşyanın satış bedeli, bu ticari düzey ve/veya miktar farkları göz önüne alınarak yapılacak düzeltmeden sonra kullanılır. Kıymet artış veya azalışına da yol açsa, düzeltmenin yapılabilmesi için makul olduğunun ve doğruluğunun kesin delillerle ispatı gerekir.

- İthal eşyası ile söz konusu aynı eşya arasında, ithal eşyasının giriş liman ve mahalline kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan nakliye ve sigorta giderlerinin satış bedeline dahil edildiği durumlarda, mesafe ve nakliyatın türünden doğan ciddi farklılıklar göz önüne alınarak satış bedelinde düzeltme yapılır.
- Bu yöntemin uygulanması sırasında aynı eşyaya ilişkin birden fazla satış bedeli tespit edilirse, ithal eşyasının gümrük kıymetini belirlemek üzere bunlardan **EN DÜŞÜK OLANI** kullanılır.

3. BENZER EŞYANIN SATIŞ BEDELİ YÖNTEMİ METHOD OF SALES PRICE OF SIMILAR GOODS

- **Madde 39-** Yukarıda belirtilen yöntemlere göre belirlenemeyen **ithal eşyasının gümrük kıymeti** ;
- Türkiye'ye ihraç amacıyla satılarak, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte ihraç edilen **benzer eşyanın satış bedelidir.**
- Bu yöntemle göre gümrük kıymeti belirlenirken,
- kıymeti belirlenecek eşya ile aynı ticari düzey ve yaklaşık aynı miktarda **satılan** benzer eşyanın satış bedeli kullanılır.

4. İNDİRGEME YÖNTEMİ

REDUCTION METHOD

-
- **Madde 40-** Bu yöntemde, kıymeti belirlenecek eşya ya da aynı veya benzer eşya,
- Türkiye’de ithal edildiği hal ve durumda satılmışsa, bu yönteme göre ithal eşyasının gümrük kıymetinin belirlenmesinde,
- bu eşyanın ya da aynı veya benzer eşyanın ithalatçı tarafından yurt içinde müstakil kişilere aynı veya yakın bir tarihte yapılan **EN BÜYÜK MİKTARDAKI** satışına ait birim fiyat esas alınır. (miktar yüksek olursa fiyat da düşük olur)

İndirgeme Yönteminin Mantığı

- **Yurtiçindeki satış birim fiyatı temel alınır.**
 - Satış fiyatından :
- **ithalattan sonra oluşan masraflar düşülür:**
 - • Satış komisyonları
 - • İç taşıma ve sigorta
 - • İç vergiler (KDV vb.)
 - • Satıcının makul kârı
 - • **Kalan tutar: Gümrük kıymetidir.**

İndirgeme Yöntemi - Sayısal Örnek

- Yurtiçi satış fiyatı: 1.200 €
- Satış komisyonu: -60 €
- İç taşıma: -40 €
- Sigorta: -10 €
- Satıcının kârı: -180 €
- Genel giderler: -40 €
- İç vergiler: -88 €
- -----
- Gümrük Kıymeti = 782 €

5. HESAPLANMIŞ KIYMET YÖNTEMİ

CALCULATED ASSET METHOD

- **Madde 41-** Bu yöntemle göre ithal eşyasının gümrük kıymeti, hesaplanmış kıymet esas alınarak belirlenir.
- Bu yöntemin uygulanması için ithalatçının gerekli bilgi ve belgeleri gümrük idaresine ibraz etmesi ve bu bilgi ve belgelerin doğruluğunu ispata hazır olduğunu üretici ülke makamlarından alacağı belge ile tevsik etmesi gerekir.
- Hesaplanmış kıymet aşağıdaki unsurların toplamından oluşur;

•

- Hesaplanmış kıymet aşağıdaki unsurların toplamından oluşur;
- **a)** İthal eşyasının üretiminde kullanılan malzeme ve yapılan imalat veya diğer imal işlemlerinin bedel veya kıymetleri,
- **b)** Türkiye'ye ihraç edilmek üzere ihraç ülkesindeki üreticiler tarafından üretilen, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı sınıf veya cins eşyanın satışında mutat olan kar ve genel giderlere eşit bir tutar,
- **c)** İthal eşyasının giriş liman ve mahalline kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan yükleme, boşaltma, elleçleme giderleri ile nakliye ve sigorta giderleri.

6. SON YÖNTEM LAST METHOD

-
- **Madde 42-1) Yukarıdaki maddelerde yer alan yöntemlere göre belirlenemeyen ithal eşyasının gümrük kıymeti;**
- a) Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının (GATT) VII nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşmanın,
- b) Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci maddesinin,
- c) Bu bölüm hükümlerinin,
- **Esaslarına ve genel hükümlerine uygun yöntemlerle ve Türkiye’de mevcut veriler esas alınarak belirlenir.**
- General Agreement On Tariffs and Trade, GATT.

- **2) Bu yöntemle göre gümrük kıymetinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar esas alınmaz.**
 - a) Türkiye’de üretilen eşyanın Türkiye içindeki satış fiyatı,
 - b) Gümrük idaresinin iki alternatif kıymetten yüksek olanını kabul etmesini öngören bir sistem,
 - c) Eşyanın ihraç ülkesindeki iç piyasa fiyatı,
 - d) Aynı veya benzer eşyanın hesaplanmış kıymet yöntemi hükümlerine göre belirlenen kıymeti dışındaki maliyet bedeli,
 -

- e) Türkiye'den başka bir ülkeye ihraç edilmek üzere satılmış eşyanın fiyatı
- f) Asgari gümrük kıymetleri,
- g) Keyfi veya fiktif kıymetler.

ÇABUK BOZULABİLİR EŞYADA GÜMRÜK KIYMETİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF CUSTOMS VALUE IN PERISHABLE GOODS

-
- **Madde 45-** Yukarıda belirtilen kıymet tespit yöntemlerine **İSTISNA** olarak, genellikle konsinye şekilde teslim edilen çabuk bozulabilir eşyanın gümrük kıymetinin belirlenmesinde **beyan sahibinin talebi üzerine** gümrük idaresince;
- **basitleştirilmiş usuller uygulanır.**
 - **Bu usullere göre kıymet belirlenirken,**
- **beyan sahibinin elindeki bilgilere göre hesaplanmış** ve gümrük idarelerince kabul edilebilecek **geçici bir kıymet** esas alınır.

Konsinye nedir? What is consignment

- Müküyet devri yapılmaksınız malın kesin satışının yapılmadan ithalatçı tarafa gönderilmesidir.
- Bir satıcının, başka bir satıcı, dağıtıcı veya komisyoncuyla **mallarının ederini satıldıktan sonra almak üzere yaptığı satış, ödeyesiye satış**. Kesin satışı daha sonra yapılmak üzere mal gönderilmesi biçiminde gerçekleştirilen, mal bedelinin sonradan ödendiği ve tamamen güvene dayalı bir satış ve ödeme yöntemi.

- Kaynak: <http://www.nedir.com/konsinye#ixzz4NoCe2sGB>

- **Sözlükte konsinye ne anlama gelmektedir?**

- 1- Yönerge, talimat, emir, ismarlama, **emanet**,
- 2- Devir işlemi yapılmadan satılması amacı ile bir kişiye bırakılan/ ödünç verilen mal ve bu işlemin adı,
- 3- Kesin satışı daha sonra yapılmak üzere üreticinin veya ihracatçının, yurtdışı distribütörlerine, şubelerine veya komisyonculara, dış alıcılara mal göndermesidir.
-

Kaynak: <http://www.nedir.com/konsinye#ixzz4NoCe2sGB>

Bilgisayarlarda kullanılmak üzere ithal edilen, veri ya da komutlar yüklü bilgi taşıyıcılarının gümrük kıymetinin belirlenmesi

- **Madde 46-** Bilgisayarlarda kullanılmak üzere, ithal edilen veri ya da komutlar yüklü bilgi taşıyıcılarının gümrük kıymetinin belirlenmesinde,
- sadece taşıyıcı ortamın (eşya) kendisinin maliyeti veya kıymeti esas alınır.
- Bu nedenle, taşıyıcı ortamın maliyet veya kıymetinden ayırt edilebilmesi koşuluyla, gümrük kıymeti, veri veya komutların maliyet veya kıymetini içermez (hizmet olduğu için).

- **Taşıyıcı ortam:** (CD, DVD, flashdisk, harddisk gibi elektronik ortamlar ve basılı kağıt ortamlar)

VERİ YA DA KOMUT (SOFTWARE) YÜKLÜ TAŞIYICI ORTAM İTHALLERİNDE VERGİLENDİRME (GÜMRÜK-KDV-TEVKİFAT)

- Bilgisayar programlarının **CD** içerisinde ithal edilmesinin örnek olarak gösterilebileceği **taşıyıcı ortam ithallerinin** önemi günümüz ticari yaşamında giderek artmaktadır.
- Öneminin ve ticaretinin giderek artması gümrük idareleri nezdinde bu tür ithalatların nasıl değerlendirileceği sorununu beraberinde getirmiştir.
- **Zira, taşıyıcı ortamın kendisinin mi yoksa içerisindeki veri veya komut ile birlikte mi vergilendirileceği yönündeki tartışmalar duraksamalar yaşanmasına neden olmuştur.**

-
- “Taşıyıcı ortam XE **Taşıyıcı ortam**” (cd, dvd vb nin kendisi)
eşyadır
- ve
- **içerisindeki veri yada komut** (bilgiler, programlar vb)
hizmettir, bu nedenle gümrükte sadece taşıyıcı ortamın kendisi vergilendirilmelidir.
-

- - İçerisindeki veri yada komutun kıymeti taşıyıcı ortamın kıymetinden ayrılabildiği taktirde;
- gümrükte taşıyıcı ortamın kendisi vergilendirilmelidir.
- Ayrılamadığı taktirde;
- taşıyıcı ortam ve içerisindeki veri yada komut birlikte gümrük kıymetine esas alınmalıdır.”
- şeklindeki düşünceler gümrükte yaşanan duraksamanın temelinde yatmaktadır. ????
- Acaba doğrusu ne????

- Bu düşünce tarzlarından hangisinin doğru olduğunu tespit etmek için **ilk önce taşıyıcı ortamın, içerisindeki veri yada komutun hizmet mi yoksa eşya mı olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.** Bu tespitten sonra bunların ithalinin gümrük vergileri karşısındaki durumu netleştirilebilecektir.

- Taşıyıcı ortam XE "Taşıyıcı ortam" larda ithal edilen **veri yada komutlara (software) sayısal ürün adı verilmektedir** ve Dünya Ticaret Örgütü Global Elektronik Ticaret Deklarasyonu'nda **sayısal ürünler hizmet olarak nitelendirilmiştir.**
- **BUNA GÖRE,**
- **TAŞIYICI ORTAMIN KENDİSİ EŞYA,**
- **İÇERİSİNDEKİ VERİ YADA KOMUTLAR HİZMETTİR**
- . Bu neviden işlemlerde hem hizmet hem de eşyanın birlikte ithalinin gerçekleştiği bir durum söz konusudur.
- <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/sezaikaya/004/>

- Sonuç:
- Bilgisayarlarda kullanılan veri ya da komut yüklü bilgi taşıyıcılarının
- ihracat için gümrük idaresine beyan edilmesi **durumunda gümrük beyannamesinde sadece veri ya da komutların içinde yer aldığı taşıyıcı ortamın (CD, DVD, flashdisk, harddisk gibi elektronik ortamlar ve basılı kağıt ortamlar) gümrük kıymeti yer alacak olup;**
- **veri ya da komutların gümrük kıymeti, Gümrük Kanununun 1 inci maddesi kapsamında olmadığından beyan edilmeyecektir.**
- Bilgi ve gereğini rica ederim.
- Cenap AŞCI
- Bakan a.
- Müsteşar

- Bu maddede geçen;
- **a) Taşıyıcı ortam deyimi**, entegre devreler, yarı iletkenler ve bu tür devre veya cihazlarla bütünlük oluşturan benzeri araç ve aletleri,
- **b) Veri veya komutlar deyimi**, ses, sinematografik veya video kayıtlarını,
- **Kapsamaz.**
- **Yani taşıyıcı ortam ve veri komutlar A v B dekileri kapsamaz**

Kıymetin tespitinde kullanılacak döviz kuru

Exchange rate to be used in determining the value

-
- **Madde 47-** Eşyanın gümrük vergisine esas alınacak kıymetinin Türk Lirası olarak beyanı zorunludur.
- *Fatura veya diğer belgelerde yazılı yabancı paralar,*
- gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihte yürürlükte olan
- T.C. **M.B döviz satış kurları üzerinden** Türk Lirasına çevrilir

18/10/2019 tarihli tcmb usd. döviz

Döviz Kodu Currency Code	Birim Unit	Döviz Cinsi Currency	Döviz Alış Forex Buying	Döviz Satış Forex Selling	Efektif Alış Banknote Buying	Efektif Satış Banknote Selling
USD/TRY	1	ABD DOLARI	5.7690	5.7794	5.7649	5.7880

05.11.2021 Günü Saat 15:30'da Belirlenen Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları

Döviz Kodu Currency Code	Birim Unit	Döviz Cinsi Currency	Döviz Alış Forex Buying	Döviz Satış Forex Selling	Efektif Alış Banknote Buying	Efektif Satış Banknote Selling
USD/TRY	1	ABD DOLARI	9.7000	9.7175	9.6932	9.7321

- **Alıcı ile satıcı arasındaki ilişkinin belirlenmesi**

Determining the relationship between the buyer and the seller

- **Madde 48- Gümrük kıymetinin belirlenmesinde**
- **alıcı ile satıcı arasındaki ilişkinin varlığı ;**
- **yalnızca aşağıdaki durumlarda kabul edilir.**
 - a) **Birbirlerinin memuru veya idarecileri** olmaları,
 - b) Birbirlerinin **yasal ortakları** olmaları,
 - c) **İşçi ve işveren ilişkisi** içinde bulunmaları,
 - d) Her iki firmanın **oy hakkı veren hisse senedi veya sermaye paylarının** en az %5'i doğrudan veya dolaylı olarak aynı kişilere ait veya bu kişilerin kontrolü altında veya elinde bulunması,

- e) Birinin diğerini dolaylı veya dolaysız olarak kontrol etmesi,
- f) Her ikisinin de doğrudan veya dolaylı olarak bir üçüncü kişi tarafından kontrol edilmesi,
- g) Her ikisinin birlikte, bir üçüncü kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak kontrol etmesi,
- h) Aynı ailenin üyeleri olmaları.
- Tek acente, tek distribütör veya tek bayii olarak birbirleri ile iş ilişkisi içinde bulunan kişilerin **yukarıdaki kısıtlara uymaları durumunda, ilişki içinde oldukları kabul edilir.**

- **İKİNCİ KISIM**

- **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eşyanın Ağırlığı ve Kapları Weight and Containers of the Goods

- Eşyanın ağırlığı: **Weight of the item**
- **Madde 50-** Türk Gümrük Tarife Cetvelinde ağırlık esasına göre vergiye tabi eşyada vergiye esas ağırlıklar ile bazı pozisyon ve alt pozisyonların kapsamının belirlenmesine **esas alınan ağırlıklar;**
- **brüt ağırlık ve**
- **net ağırlık**
- **olarak değerlendirilir.**

- Bu Yönetmelikte net ağırlığa veya sadece ağırlığa atıfta bulunulan hallerde :
- eşyanın kendi ağırlığı anlaşılır.
- **Brüt ağırlık,**
- eşyanın kendi ağırlığı ile tüm iç ve dış ambalajları ve kaplarının ağırlığı toplamından oluşur.
- Brüt ağırlık üzerinden vergiye tabi eşya ambalajsız geldiği takdirde, bu eşya bulunduğu haldeki ağırlığı üzerinden vergiye tabi tutulur

- **Net ağırlık,**
- **eşyanın tüm iç ve dış ambalajlarından tamamıyla ayrılarak tartılması sonucunda tespit olunan kendi ağırlığından oluşur.**
-

• Özel ambalajlar:Special packaging

- Madde 51- Aşağıda yazılı hallerde,
- eşyanın ambalajı ayrı olarak beyan edilir ve
- GİRDİKLERİ TARİFE POZİSYONLARINA GÖRE VERGİYE
TABİ TUTULUR.
-

• Özel ambalajlar

- a) **Alışılmış ve bilinen maddelerden olmayan** veya gereğinden farklı bir şekilde yapılmış bulunan ambalajlar,
- b) **Ait oldukları eşyanın faturasında kıymeti ayrı gösterilen** ve aynı zamanda bağımsız bir ticaret eşyası niteliğini arz eden ambalajlar,
- c) **İthalat vergilerinden kaçınma amacıyla ambalaj olarak getirilmesi,**
- Hallerinde, bunlar ayrı olarak beyan edilir
- ve **girdikleri tarife pozisyonlarına göre vergiye tabi tutulur.**

- VERGİYE TABİ AMBALAJ MADDELERİNİN VERGİ ORANI,
 - TAX RATE OF TAXABLE PACKAGING MATERIALS
- içindeki eşyanın gümrük vergi oranından düşük veya buna eşit bulunduğu takdirde, (ambalaj eşyadan daha düşük değerde)
- ambalaj maddelerinin gümrük vergisi,
- eşyanın tabi bulunduğu vergi oranları üzerinden ve eşya ile birlikte hesaplanır.
- Ambalaj maddeleri içindeki eşyanın gümrük vergi oranından yüksek/fazla ise;
- ambalaj maddeleri ayrı olarak beyan edilir ve girdikleri tarife pozisyonlarına göre vergiye tabi tutulur.

- **Ağırlık üzerinden vergiye tabi eşyanın;**
 - **Goods subject to tax on weight**
- alışıl gelmiş ambalajı niteliğinde olmayan,
- **KUTU, KILIF VE MAHFAZALARININ** gümrük vergisi oranları,
- içindeki eşyanın vergi oranından daha yüksek bulunduğu takdirde,
- kendilerine ait tarife pozisyonları üzerinden vergiye tabi tutulur.
- (devlet vergi kaybına uğramaz)

- **Kıymet üzerinden vergiye tabi eşyanın ;**
 - **Goods subject to tax on value**
- kutu, kılıf ve mahfazaları,
- bunların başlı başına bir ticari eşya niteliğinde olmaması ve kıymetinin eşyanın kıymetine dahil bulunması şartıyla ;
- **gümrük vergisine tabi tutulmaz.**

• **Hacim tespiti:**Volume detection

- **Madde 53-** Deniz taşıtlarının tonajlarını tayin için, belgelerinde yazılı miktarlar nazara alınır.
- Vergiye esas olan istiap hacmi tonilatosu (Gemilerin alabileceği yükü belirtmekte kullanılan, bir(1) tona eşit birim «) belgelerinde açıkça gösterilmemiş olan veya tereddüt edilen hallerde,
- bu durum yetkili liman makamlarından sorulur.
-

- **Hacim tespiti**

- Gerekli görülen hallerde sıkıştırılmış gazların hacimleri gümrük laboratuvarlarında tespit olunur.
- Tehlikeli veya özel tedbirler alınması gerektiren bu tür eşya, yetkili resmi kuruluşlarda veya bunların bulunmadığı yerlerde özel kuruluşlarda ölçülür.
- Bu kuruluşlara ait olanların belgelerinde hacimleri gösterilmiş ise vergi tahakkukuna bu ölçüler esas alınır